

MARIANO FERRER

B-52 HEGAZKINEN HOTSA ENTZUTEN

Arrupek hilohean etzanik B-52ak Golkorantz igar otzen entzutean zer pentsatuko ote zuen galdetzen diot neure buruari. Bere bizitza Hiroshima gainerik pasatako B-29aren hotsari lotua da: hegazkin hura bere lehergailu bakarra botatzeko prest egon zen, orain arteko historian izan den lehergailurik ospetsuena.

Arruperen heriotzaren berria iritsi zait Euskadiko arma-entrepresa bat —hark hain ongi ezagutzen zuen bizkaitar burgeseria handiko sendi batena hain zuzen— etengabeko lanean ari dela irakurtzen ari naizen bitartean. Aipatu enpresak mortairuak ekoizten ditu eta gudua hasi baino lehen langileetarik hiru laurdenak enplegu-erregulaziopean zituen. Golkoko krisiak aldatu egin du haren zoria eta baita lantegia

dagoen herriarena ere, herritargoaren erdia baino gehiago handik bizi bait da.

Bakezaletasuna kolokan jartzen gauza gutxi dira militar-industriaren eta enpleguaren arteko harremanak adinekoak. Agian horrexegatik izan dute hain oihartzun eskasa gure artean horrelako berriek. Asturiasen, arma-industria saileko UGTko koordinatzaileak Trubiatik Saudi Arabiara 230 obusen bidalketa aipatu beharra izan zuen: “Guduaren kontra gaude, lana nahi dugu baina”. Hemen, ezta hori ere.

Arrupe dut gogoan. Hain gaisorik zegoela pentsatzeak kontsolatu egiten nau, horrelako egoeran ez bait zen, ez B-52 hegazkinen hotsa entzuteko, ez ni orain pentsatzen ari naitzena pentsatzeko gai izan.

Otsailak, 4

DENAK IRABAZLE. GALTZAILE BAKARRA: UNIBERTSITATEA

Donostia eta Gasteizko Gizarte-Auzitegiek beren epaia ezaguterazi eta bi egun beranduago, UPV-EHUtik kaleraturiko irakasle asoziatuen kasua dela eta, badirudi denak irten direla irabazle: bai irakasleak, Donostiako epaiak ia kalera-tze guztiak baliogabetu dituelako; eta baita Erretoregoa ere, Gasteizko epaiak kaleratzerik ez, baizik eta kontratuen bukaera ondorioztatu duelako eta Donostiakoak, bere aldetik, irakasleen lan-kontratuak behin-behinekoak eta ez muga-gabeak direla baieztatu duelako.

Amaierako irabazlea edozein delarik ere —fase honetako hirugarren erasoaldia falta bait da oraindik, Bilbon burutuko dena hain zuzen—, gatazka hau Unibertsitate barruko beste zatiketa bat ari da eragiten. Jakina, Herri honetan gertatzen den guzti-guztiaren azalpen-gakoak beti beste gatazka

baten zerbitzuan —gatazka politikoarenean alegia— daudela uste dutenek ukatu eginen didate horrelakorik.

Autobidea dela, *Euskaldunon Egunkaria* dela edo irakasle asoziatuen gatazka dela, diagnostikoa beti berdina da: ekologia, euskara eta unibertsitateko lan-kontratua ez dira helburuak. Inola ere ez! Den-denak, erakundeei err onka egin nahian Herria desorekatzeko edozein kausa tresna gisa erabiltzen duen azpijoko bakar eta aldakorraren estalki ezberdinak baino ez dira.

Beti izan dira gaisotasun guztiak aspirinaz tratatu dituzten medikuak.

Otsailak, 6

EUSKADIKO EZKERRAREN KONGRESUA

Kepa Aulestiak bere “kudeakuntza txostenean” honako hau zioen: “Azken hauteskundeetako EEnen porr otaren zergatia edozein preziotan gobernura iristeko irrikan ikusi behar da.”

Neuk era honetan esango nukeen: Kepa Aulestiak gobernuan balego bezala eman zuen legealdi osoa.

Otsailak, 10

ERREPIDEA BAINO GEHIAGO

Autobidea errepide bat zen. Politikazko bar ne-aldaketa sakonaren prozesu neketsuak “beharrizan demokratiko” bihurtu du. Horrela aldarrikatzen du eusko erakunde guztiek

—Nafar Parlamentu barne— egun Donostian sinaturiko agiriak.

Paktu-politikariek jakin izan dute gatazka beraiei gehien komeni zitzaien esparrura eramaten. “Lurraldeak” kritikatu egin du eztabaida askatasun eta demokraziari buruzko gezur-hitzez hutsaltzea, guztia iruzur politiko eta hizkuntza faltsupentzat joz.

Orain alferrik da politikariei eman zaizkien abagaduneez baliatu direlako errenkuratzea. Ikustekoa zen eta bere garaian ekidin ahal izan zen. Ez zen, ordea, prezioa ordaindu nahi izan. Beldur naiz ez ote zen ETaren asmokentze-inderaz gehiago fidatzen gizarte zibilaz baino.

Otsailak, 11

GEZUR-MALKOAK

Militar-hizkeran egintza bat seinalaturiko helburua aurkitu eta hura begi-puntuan izanik, jaurtikigaia erauzten denean arrakastatsutzat jotzen da. Era honetan lortu zen, Pentagonoak dioenez, Golkoko guduaren lehenengo 2 egunetan arrakasta handia (%80a). Hemen ez da kontutan hartzen jaurtikigaiak helburua jo zuen ala ez; baldin objetiboa aurkitu eta jaurtikigaia erauzi bazen, egintza besterik gabe arrakastatsua da. Arrakastatsua da, baita ere, betean emandako zuria —militar-bunkerra izan beharrean, uste bezala— ehundaka hiritarrentzako babeslekua bada ere. Gudua gudu da eta bere-berezko arauak dauzka.

Egun hauetan gudua beharrezko zela pentsatu zutenek aitortu behar dute orain irakiar direla besterik ez dakigun zibilak hiltzea ere beharrezkoa dela. Aitor bezate horrelakoek gudu egiteko arrazoinak haien bizitzak —besteenak, noski— baino garrantzitsuagoak direla; bizitza horien galerak sobe-

rakin mesedegarria ematen duela: guk ez dugu pertsona horiek hiltzea nahi, jakina; baina horrela gertatuz gero, zer egingo diogu ba? Zorte txarra halakoena!

Denok aukeratzen dugu une batean edo bestean guretzat garrantzikoa zer den. Lasai bitez gudu hau xuriturik dagoe-la baieztatzen dutenak eta Sadam Huseinek babeslekuan ehundaka herritarrak ipini zituela hiltzeko uste dutenak. Badakizu, irakurle, Sadam Husein mamutzar ikaragarria baino ez da eta.

Orain mamutzarra nork egin zuen galdetzeak ez du ezertarako balio. Orain haren aurkako gudu santura hots egiten dutenek lehen armaz bete zuten eta bere arabiar aitzindaritzaren lilurak bizkortu, gizon horrek 10 urtez egin zituen ankerkerien aurrean heuren begiak itxiz. Orduan ere, garrantzizkoagoa bait zen Sadam Huseinen bitartez erdiesten zena horren truk ordaindu beharreko pr ezioa baino. Nolanahi ere kurduek, iraniarrek eta irakiarr ek beraiek ordaintzen bait zuten euren haragitan.

Orduan begiak itxi bagenituen, orain ere gauza bera egin genezake Amiriyako bunkerrean hildako ehundaka pertsona horien aurrean. Horrela gezur-malkoak irteteko arrisku txikiago izanen dugu.

Otsailak, 13

MANDOAK HAZIZ GERO...

Otsailaren 23ko (O-23) 10. urteurrenak estatu-kolpe famatu eta erdi-porrota izandakoari buruzko historia eta pasadizo asko ezagutarazi dizkigu. Guzti honek baieztatu egiten du, nolabait, matxinatuek Kongresuan itxaroten zuten “elefante zuria” Armada jenerala zela. Elefante baldarregia suertatu zen baina, egin nahi izan zuen joko zailarentzat: alde

batetik, Erregea eta botere zibila defentsiban jartzeko kolpea bultzatu eta, bestetik, eta aldi berean, gobernu-lehendakari-tzara eramango zuen egintza batez balaztatzea.

Armadak jokaturiko paperaren garrantziak lehen mailara dakartza kolpe-bezperan aipatu jeneralak zenbait politika-riekin izandako solasaldiak. Armadak, Enrike Mujikarekin Lleidan izan zuen elkarriketaz galde egin zaionean, berriketaldia izan zela aitortu du, baita bertan ez zutela inolako egintza politikorik aipatu gaineratu ere. Alfonso Armadaren hitzak hauexek izan dira: “Mandoen hazkuntzaz baino ez ginen mintzatu.”

Aitorpen honek ez digu O-23ko ezkutuko azpijokuar en deusik argitzen, baina ministro-ohiak botatzen dituen leloke-rien (astakerien) sorburua ulertzen laguntzen digu behinik behin.

Otsailak, 23

O-24

Dagoeneko egin dira autobideari loturiko bi manifestaldiak.

Eta (orain) zer?

Otsailak, 24

MUNDU-ORDENU BERRIA

Bushek su-etena aldarrikatu berri du. Gudua amaitu da. Bushek abuztuaren 30ean iragarritako mundu-ordenu berriak bide librea dauka.

Ba dirudi, ez dagoela mundu berriaren motore gisa historian sartzeari uko egiten dion estatubatuar presidenterik. Oroi gaitezen Johnsonek *new society* (gizarte berria) agindu zuela, Kennedyk *new frontier* (muga berria) eta Rooseveltek *new deal* (gizarte-akordio berria).

Bush ez da, hortaz, oso originala izan. Gorbachovek, bere aldetik, esamolde bera (“mundu-ordenu berriaren hasieran baizik ez gaude”) erabili zuen New Yorken apirilaren 11n.

Izan gaitezen zuhurrak baina. Ez dezagun oroimenbidean atzerantz egin, Hitler-ekin topatu bait ginateke. Honek ere *die neue Ordnung* (ordenu berria) iragarri zuen.

Inork ez digu, ordea, ordenu berri hori zertan datzan oso ongi azaldu. Profetarena egiten hasiz gero, Máximoren koa-dro bat aukeratuko nuke:

“Mundu-ordenu berria: Ala handia da. Bush ez da txikia.”

Otsailak, 27

INTELEKTUAL GALDUAK

“Ideologia ezberdinek errautsiriko eta intelektualak sarri galdurik egondako mende honen bukaeran, balantzea egiteko ordua heldu zaigu.” Honela aurkezten digu Frantziako *L’Express* aldizkariak lau intelektualekin (Olivier Duhamel, politologoa; Luc Ferry, filosofoa; Edgan Morin, soziologoa, eta Bernard Henry-Lévy) egindako mahaingurua.

Hona hemen zatitxo bat.

- *Ferryk*: “Estalinismoak edo nazismoak, bi totalitarismoek, elkarren arteko aurkaketaz gainera, humanismo berria sortzeko asmoa ere badute. Izozturik eta hilik ziruditen sistema demokratiko eta liberalen aurr ean bizia, mugikortasuna erreibindikatzan dituzte.”

• *Duhamelek*: “Gogora dezagun, hala ere, bata eta bestearen arteko funtsezko aldea. Iraultza komunistak demokrazi eta berdintasun-ideiala, mugarik gabea, proposatzen zuen. Nazismoaz ez dago gauza bera esaterik.”

• *Morinek*: “Komunismo estalinista ez zebilen gizaki naturalaren garbitasun bila. Giza-natura baliabide artifizial, politiko eta sozialen bitartez nahi zuen eraberritu eta erabili.”

• *B. Henry-Lévyk*: “Ez nator horrekin bat. Totalitarismoaren eragilea garbitasun, gaztetasun eta abarr ekiko liluramendua izan da, eta hau kontutan hartzekoa da, gai hauek —liluragarri eta edozein unetan berragertzeko gauza direnak— gure inguruan ditugu eta.”

• *Morinek*: “Nire kasuan, ordea, gaztediaren sakrifizioak, heriotzeak eta garbitasunezak erakartzen dute nire atentzioa. Mundu berria gauzatzeko ‘eskuak zikin’ eduki behar zirela pentsatu dutenak asko (izan) dira. Mende honetako egiazko mito errauslea ez da ‘naturalismoa’ izan, iraultzaren bidezko salbazioa baizik.”

• *Duhamelek*: “Errakuntzaren sustraia hauxe izan da, intelektuala politikak irentsi duela. Intelektualak ez du jakin izan bere paperaren eta militante eta liderraren artean bereizten. Konpromezu orok darama (gizakia) errazkeria eta itsukeriatara. Funtsean, ordean, intelektualak irristatze horri aurre egingo diola espero daiteke. Alegia, politikariek ez bezala, ez dezala onartezina bere egin beste lehentasunezko burruka bat lehenago amaitu beharra dagoen aitzakiaz.”

Otsailak, 28

EUSKARA AUZIAULKIAN

Kultura Kontseilariak esana da: “Euskara behin eta berri- berri auziaulkiratzen nahikoa da jadanik!” Kontseilariak une

hartan sozialisten proposamen hau zuen gogoan: hizkuntz politika arloan eusko erakunde publikoek hartuko dituzten akordioak kontrolatzen arduratuko den batzordea sortzea. Beronen xedea hauxe: “Administrazio-lan deialdietan, euskararen balorapena dela eta, gehiegikeriak ekiditea.”

Arregi mindu egin zen. Espero bezala. Sozialistak ez dira, ordea, euskara susmopean jartzen duten bakarrak. Besteen euskara esan nahi dugu, jakina. Esate batera, Arregi bera, *Egunakaria*z honako hau esan bait zuen: “Kaleratu den egunkaria... erdarazko egunkari baten kopia da. Euskara behar bezala landuta ez dagoela ikusten da. (Behar dugun euskal egunkaria) ez da borondate hutsez egiten. Hori ez da arrazoin politikoengatik egiten.” Edota Mikel Olazir egi, ETBkoa, Korrikari buruz Gorordorekin egin nahi izan zuten elkarriketari emandako ezetza azaltzean ondoko argipena eman zuena: “Parlamentuak ez dio bere laguntzarik eman Korrikari, eta guk ezin dugu Gobernuaren kontra jo.”

Euskara horrenbestetan auziaulkiratuz gero, ez da inoiz ordezkoen eserlekutik irtenen.

Martxoak, 2

NEURRI (EZBERDIN) BI

“Linaza” kasuan Bilboko Probintzi Auzitegiak 9 goar dia zibil zigor ezberdinetara kondenatu zituen tortura- eta prebarikazio-delituengatik.

Goardia Zibilen Zuzendariak uko egin dio 9 kide horiei inolako barne-zigorrik ezartzeari eta baita espedientea irekitzeari ere. Legezko argudioen artean, Roldán jaunak honako honi heldu dio: epai tinkoa ez den bitartean —goragoko epaitegira jo bait dute—, goardia zibilek errugabetzat hartuak izateko eskubidea daukate. Roldán jaunak, ordurarte huts-

gabeko jokabidea izan zuten funtzionarioei kalte handiagoa egitea ekidin nahi duela jakin erazi du.

Egun hilabete bat, Bizkaiko 4. Gizarte-Auzitegiak legezkoa iragarri zuen duela zenbait urte egindako lapurketagatik zigor-aurrekariak zituen langile baten kaleratzea. Lan egiten zueneko garbikuntza-enpresa jabeak, kaleraturikoak “ez zuela bere konfidantza merezi, Estatuak ezarritako zigorra zela medio” arrazoitu zuen.

Horrelakoari gonparaketa-iraina esaten zaio.

Arrazoizkoa ote da “Linaza” kasuan kondenaturiko 9ek ordurarte hutsgabeko jokabidea izan zutela sinestea?

Martxoak, 6

LEGALITATEA

Espainiar Barne-Ministeritzako goikargudun batek iaz Estatuan eginiko 17.000 ageriko manifestaldietarik %80ak legeak eskatzen duena bete ez zuela jakin erazi digu.

Bururatuko ote zaie lege-eskakizunak aldatzeko ordua iritsi dela ala nahiago izanen dute manifestaldiak eragozten jarraitu?

Gaur bertan, Ertzaintzak Eibarren G.A.C. bizikleta eta ziklomotore-enpresako 300 langilek buruturiko manifestazioa biolentzia handiaz eragotzi du. Ertzainek lehenengo aldiz Eibarren istilu kontrako materiala erabiliz, gomazko pilotak bota dituzte ber-bertatik zenbait pertsona zaurituz.

Aginteez, seguruenik, beraiek lege-eskakizun guztiak bete zituztela argudiatuko zuten.

Martxoak, 7

SINESGARRITASUNA

Otsailaren 20an Imanol Murua Gipuzkoa Foru Aldundiko Diputatu Nagusiak —gehienbat sinbolikoki— herrialde honi dagokion autobide-zatiaren obrak inauguratu zituen. HBko Jose Mari Olarrak gudu-adierazpentzat jo zuen egintza hura.

Egun ETAk, Valencian *Ferrovial* enpresako azpiordezka-riaren hilketa bere gain hartzean, autobide-arazoan ez sar-tzeko borondatea aldarrikatu du.

Olarra ETA baino sinesgarriagoa zaigu.

Martxoak, 8

ALEMANIARRAK AMETSETATIK IRATZARTZEN

Helmut Kohlek alemaniar Estatuaren birbatuketa zer gak igotzeke eginen zela agindu zien mendebal-alemaniarrei; eki-alemaniarrei, berriz, jasaten ari ziren bizi-baldintzak baino txarragorik ez ziela ekarriko hitzeman zien.

Zergak igo berriak dituzte, eta Ekialdean alemaniar asko duela urte bat baino gaizkiago bizi da.

Eki eta mendebal-alemaniarrek, ordea, ez zioten SPDko Lafontaineri entzun nahi izan: hau, ur -korrontearen konta igeri egitearen beldurrik gabe, birbatuketa arinegiaren aurka azaldu zen, honek ekarriko zituen ondorio negar garriak behin eta berriro ohartaraziz. Kohl hautatu zuten.

Politikaren xarma honetantxe datza hain zuzen ere, nork asmatu zuen galdetzea bidezkoa dela: Lafontaineek, gertatu behar zena iragarritz ala Kohlek, gero berak guazatzerik izango ez zuena hitzemanetz, Alemania bateratzeko aukera bi bider igarotzen den postaria izango ez ote zen beldurrez.

Martxoak, 9

ATKINSON

Realaren garaipen “historikoa”. Lehen aldiz irabazi du Bernabeun (Madrilen) liga-partidua. Athleticen porrota (0-6), Barçaren aurka, aurrekoa bezain historikoa. Athleticena bazter utzi eta Realari helduko diogu.

Jokalari atzerritarren fitxaketa dela eta, Donostian esames eta gorabehera ugari dago. Bertako harrobian oinarritutako taldearen politika aldatzea, asmaketa ala errakuntza izan da? Futboltzaleak eztabaidatu egiten ditu argudio ezberdinak.

Batzuei eta besteei entzun ondoren, bateratasun historiko bat datorkit burura. Harrobi-mittoa Gipuzkoan asmatu zen politika-aldaketa garaian. Kirol-politika hura lehenagotik zetorren arren, zaleak ikurrina eta autonomiaren aldeko burruka-urteetan egin zuen bere. Urte haietan “geurea” eztabaidatu ez eta egintza-arlo guztietara hedatzen zen balioa genuen.

Atzerritarren onarpen orokorrak —baldin holako jokalariek taldeak hobeto joka edo/eta irabaz dezan balio badute, biak aldi berean eskatzea gehiegi bait da— zenbait gauza adieraz lezake. Honako hauek besteak beste: bata, “geurea” kontzeptua orain lehen baino era zabalagoan ulertzen dugula eta, bestea, geurearekin ez dugula nahikoa, baldin ona ez bada.

Horrela izanez gero, aurrerapausoa egin dugula ezin ukatu.

Postdata: Atzerritarren fitxaketaren aldekoa ala kontrakoa naizen galdetuz gero, ez nuke jakinen zer esan. Kalitatezko eta geurea den taldearen utopiari uko egitea zaila zait eta.

Martxoak, 10

ALBANIA

Mingarriak benetan Italiako kostaldera iristen ikusiriko milaka albaniarren irudiak! Hauek bezain mingarri italiar agintarien nahasmena euren gainera etorritako arazoa nola konpondu ez dakitela ikustea. *Il Corriere della Sera*-ren editoriala guztiz zuzena izan da:

“Erromatik gobernu-bozeramaleak errefuxiatuei hemen inolako Eldoradorik ez dagoela sinesterazten saiatzen dira. Alperrik baina. Urteak eman ditugu diktadura komunistek zapaldurikoei geurea ongizate- eta askatasun-paradisua zela sinesterazten. Orain ez dugu atzera egiterik. Mendebaldeko garaipena ez da dohakoa.”

The Economist astekariak bere azken alearen azalean Europarako bidean etorkinez beteriko autobus bat aurkeztu digu. Autobusaren aurre-goiburuan, helmuga bat: “El Dorado”. Bere editorialaren izenburua ere oso da esanguratsua: “Pobreak ate-joka.” Diagnostikoa: nazio eta Estatu aberatsek serioski hartu beharko dute pobreen bizibaldintzak hobetzea berauen sorlekuetan.

Solidaritza-aztarnarik? Ezta bat ere. Norkeria hutsa. Honexek irekitzen dio leiho bat itxaropenari.

Martxoak, 11

ARRAZOI PERTSONALAK

*Esnaola ha dimitido.
Nadie sabe cómo ha sido.*

Martxoak, 12

Itzulpena: Joan egin da Esnaola.
                                  Inork ere ez daki nola.

Oharra: autoreak eskaturik, testua gaztelaniaz ere ematen dugu bere osotasunean ulertu ahal izateko. Egilea Machadoren “La primavera ha venido, nadie sabe cómo ha sido” testuan oinarritu da.

GOLKOKO GOLAK

Gudua ahazteko goiz da oraindik. Batez ere kazetari gisa burua tente eraman nahi genukeen guztioi memelo-aurpegia geratu zaigula oharturik.

Igancio Ramonet, *Le Monde Diplomatique* zuzentzen duen 48 urteko galiziarra dugu. Komunikabideetan aditua berau. Madrilen egon delarik, guduan informazioak jokatu zuen zoritzarreko papera azaldu du:

“Golkoko informazio-porrota ulertzeko Txinako (Tiannamen), Berlingo (Murrerorketa) eta Errumaniako (Ceaucescu boteretik kentzea) gertakarien TB-emanaldietara jo beharra dugu. Jazoera haien informazio telebisatuak ondoko mezua eman zigun: historia konprenitzeko ikustea nahikoa zaigula. Une hartan kazetariak komentaria izateari utzi zion eta kirol-kronikari bihurtu zen, pilotaren hara-honakoak jarraitu eta nork ukitzen zuen esatea besterik ez zuen. Kronikaria Golkoko krisia iritsi eta gero, gudu-partidua emateko milaka kazetari bildu zen bertara. Agian ez zuten gogoratu nahi Vietnamez geroztik guduak ezkutukoak direla, botere sistemek erakusten ez dena ez dagoela ulertu bait dute. Hantxe zeuden kazetariak beren lantresna oso gar estiekin irudirik ezin emanik eta informaziorik ez zutela errepikatuz.”

Martxoak, 13

OROJALEAK, BARKA, TXANPONJALEAK

Herri Kontuen Eusko Epaitegiak txanpon-makinen eskandaluan 'Aski!' esan du. Bere txostenean 2.503 makinak legezkontrako hustirapen-baimena dutela finkatzen du. Txostena nolako baldintzatan burutu den kontutan hartuz gero, arrazoibidez legezkontrako baimenen gutxieneko kopurua 2.503koa dela atera liteke ondorio. Hortik gorakoa, hortaz!

Argituko al du Justiziak kasu hau? Oraingo ez dago galdera honentzako erantzunik. Itxoinaldia ondo pasatzeko duela urtebeteko prentsan (*El Diario Vasco*, 90-03-17) azalduriko bi berriren izenburuak berrikustea iradokitzen dizuet.

Lehen izenburuak «Portuondok 16.722 txanpon-makina daudela baieztatu du eta horien baimen-banaketan irregulartasunik egotea ukatu du. Joku-zuzendariak 'egon daitekeen ezlegezkotasun-esparrua ez dela %1era iristen'» dio.

Ikus dezagun! 16.722ren %1a 167'2 da. Egiaztaturiko ezlegezko lizentziak, ostera, ez dira 167, 2.503 baizik. Hots, ezlegezgotasun-esparrua ez zen %1a, %15a baizik. Gutxienekoa!

Bigarren izenburuak: «PSEk EA eta EE txanpon-makinen baimenei buruzko ikerketa 'politikoki erabiltzeaz' salatu ditu.»

Ikus dezagun! Urtebete beranduago, jadanik PSE gobernuan ez dagoela, zenbait buru sozialista EAJk ez duelako beraiekin ongi jokatu arrenkuratzen dira: «EAJk ez du behar bezala ordaindu lehengo Gobernua —batez ere Joku eta Ertzaintza-sailei dagokienekoa— mantentzeko sozialistek egindako ahalegina, gobernu kideekiko leialtasunagatik, 'alderdia salduta egon zenean', emandako adostasun-irudia» (*El Diario Vasco*, 91-02-23).

Orain PSE, Gobernuan ez dagoen unean, lehendabizikoa izan da, Herri Kontuen Eusko Epaitegiaren txostena ezagutu ondoren, erantzunkizunak eskatzen. Oraingoan ere, ez du gehiegi estutuko baina.

Martxoak, 14

IZENGABEKO ALDERDIA

EMK eta LKI alderdien bategitea ofizialtzen duen Kongresua bukatu berria dugu. Urtebeteko epea hartu dute alderdi berriari izen egokia aurkitu arte.

Ez da batere seinale txarra. Gure Herrian hainbat zorigaitz abiapuntua “berbatxoa” izan delako gertatu da.

Martxoak, 19

NOLABAITEKO USTEL-USAINA

Berriek gerezien antzera azaltzeko joera dute: anitzetan binaka datozkigu. Honatx azken uztak emandakoa:

Paris. Philippe Marchand Barne-Ministrariak polizi gorputzetik bota du Antoine Gaudino, Marseillako Ekonomi Delitueterako Brigada-inspektorea. Gizon honek François Mitterranden azken hauteskunde-kanpainar en finantzapenaren sekretu zikinak aurkitu eta liburu batean argitaratu zituen, bere nagusiek kasutik alden du eta gero.

Madril. Eladio Escusol, “Amedo” kasua bere gain hartu zuen fiskala, Epaitegi Goreneko kide izendatu dute. Escusolek Ignacio Gordilloren lekua hartu zuen, azken honek GALEn zenbait egintza finantzatzeko erabilitako “diru gorde” famatuaren ikerketarako gobernu-laguntza eza ikusirik kargutik kentzea eskatu bait zuen. *El País* egunkariak dioenez, Escusol fiskala “GALEko kideak ikertzeko izan duen ekimen eskasagatik nabarmendu da.”

Frantziar Barne-Ministrariak, Gaudino poliziak salatutik inoiz zalantzan jarri ez duenak, era honetan xuritu du Gaudino polizi gorputzetik botatzea: “Gaudino inspektorea,

hitar orok duen funtsezko betebeharra —diskr ezioa alegia— hautsi egin du.”

“Amedo” kasuaren fiskalak bere funtsezko betebeharrak ongi baino hobeto ezagutzen dituela begibistakoa da.

Martxoak, 22

HOLLYWOOD

Gezurra dirudi 40 urtez indioei buruzko filmeak ikustera joaten pasa ondoren, atzo arte senar-emazte azalgorri biren arteko maitasun-irudirik, ohe-irudirik alegia, ez ikusteak, ikusitakoa bufalo-larruzko zakuan ongi gorderik agertzen bazitzaigun ere.

Are txarragoa, ordea, atzo “Otsoekin dantzan” filmean ikusi arte horrelako irudien hutsaz ez ohartzea. Honek este-reotipoak era akritikoan noraino geuregana ditzakegun erakusten digu.

Kevin Costner-ekiko eskerronez beterik, aipatutako irudiek segundu batzuk baino ez irauteak ez dit axolarik, ezta pelikula-zatirik handiena sioux-tribu batek semealabatzat harturiko bi zurien arteko maitasunaz aritzeak ere.

Martxoak, 25

SETIEN MADRILEN

Duela urte bat, gure politikariek etxean jokatzeko zuten. Gasteizko Parlamentuan autodeterminazio-eskubidea zuten eztabaidagai. Setien gotzaiak atzo, Madrilgo *Siglo XXI*

delakoan “Europa berriaren nazionalitate eta estatuak” hitzaldia ematean, kanpoan jokatzeko zuen. Etxetik kanpo eta, zenbaitentzat, zelaitik kanpo ere bai. Zertan ari da gotzain bat, politikari argi eta garbi loturiko gaiez mintzaldiak ematen?

Aurpegi emateko orduan, Gotzainak etxean bezala jokatu zuen. Setien kontzeptuen artista da. Bere testua hastapenen arkitektura zen eta baita etikatik abiatuz haien ondorioak ateratzeko gonbitea ere. EAJ, EA eta EE, oster, etxetik kanpo jokatzeko duenaren antzera aritu ziren Gasteizen orain dela urtebete. Itxurak gorde, azal-apainak egin eta eztabaida baztertzeko utziko ziren testua idatzi zuten.

Otsailak, 15

BERANDU ETA GAIZKI, INOIZ EZ

Gure amak askotan esandako hitzak dituzu hauek, irakurle. Berandu eta gaizki egiten dena, ez da egin.

Hauxe esan zukeen amak, bizi izan balitz, Gorbachovek antolaturiko batasunari buruzko erreferendumaz. Eraitza ez zaio inori axola.

Martxoak, 17

DUELA HILABETE BAT BUKATUA

Golkoko gerra gauza gutxi definitzen dute hobeto TBn ikusitako agerraldi lazarriak baino, irakiar soldatu batzuek —beren buruak entregatzerakoan— babeszuloetik irten eta

beren *askatzaile* estatubatuarren botei muin ematen zietela ikusteak baino alegia.

Gero jakin dugunez, emanaldia TB-kameradun batzuen eskeei esker egin zen, berauek gertaturikoa kontatzen entzun bait zuten, eta ondoren preso hartutakoei eskena errepikatzeko erregutu zieten filmatu ahal izan zezaten.

Gerra hau, gezur guztien ama, egia batez erditu da. Irakiarren oin-muina, agindutako mundu-ordenu berriar en sinboloa da; TBk eginiko gezurrezko irudietan iristen zaiguna. Bai egia galanta gezur batena!

Martxoak, 27

Euskaratzailea:

TXEMA AUZMENDI